

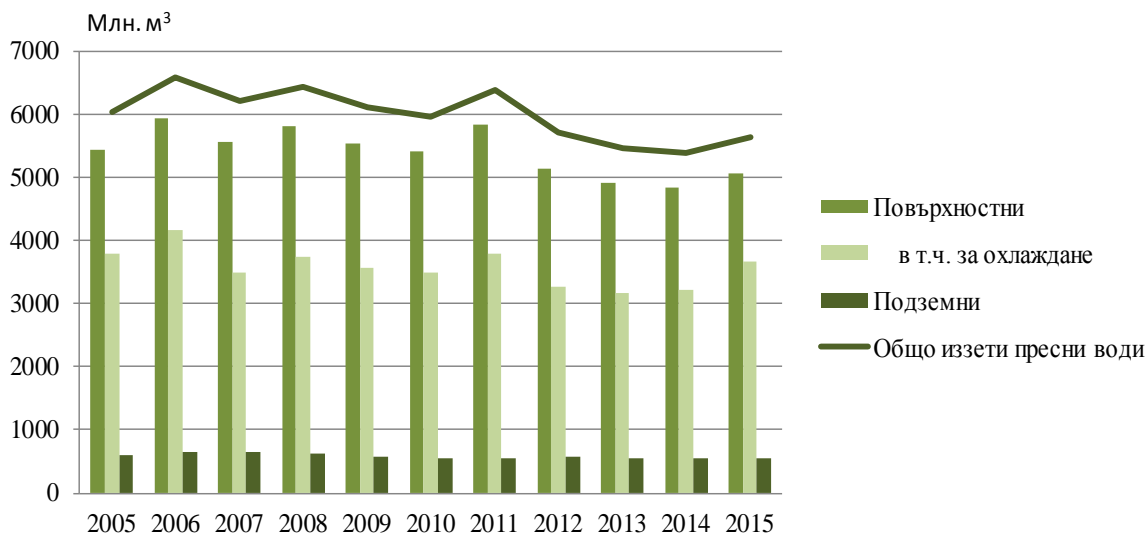
СМЕТКИ В ОКОЛНАТА СРЕДА - ГОДИШНИ ДАННИ ЗА 2015 ГОДИНА

Националният статистически институт представя резултати от годишни изследвания в областта на статистиката на околната среда за 2015 година. Подробни данни по конкретните теми могат да бъдат намерени в рубриката „Околна среда” на сайта на НСИ: <http://www.nsi.bg>.

1. Води

Равнището на водоземане в страната се определя както от структурата и интензивността на икономиката, така и от климатичните фактори. През 2015 г. изетите пресни води за икономиката нарастват до 5 629 млн. м³, или са с около 4.7% повече спрямо 2014 година. Водочерпенето от повърхностни водоизточници се увеличава с 5.0% спрямо предходната година основно поради нарастващото енергийно водоползване и търсенето на вода за селскостопански дейности. Прираст е отчетен и на добитите подземни води (с 2.0% спрямо 2014 г.) основно за целите на общественото водоснабдяване.

Фиг. 1. Изети пресни води за страната (без ВЕЦ)

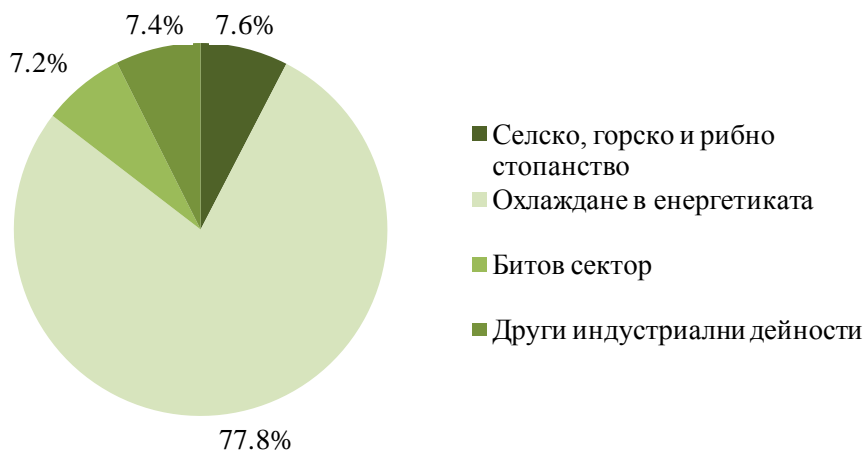

Общото количество на използваната прясна и непрясна вода за икономиката през 2015 г. се оценява на 4 736 млн. кубически метра (с 5.1% повече спрямо 2014 година). Най-значимо нарастват водите за охлаждащи процеси в енергийния сектор (с 14.0% спрямо 2014 г.), чийто дял достига 77.8% от общото водоползване през 2015 година. Прираст на използваната вода се регистрира и в преработващата индустрия (напр. производство на хранителни продукти и напитки, основни метали).

Водите, използвани за напояване в селскостопанския сектор, също нарастват - с 22.5% спрямо 2014 г. и достигат 316 млн. кубически метра. Увеличава се и потреблението на вода в сектора на услугите.

Фиг. 2. Структура на използваната вода по предназначение през 2015 година

Допълнително през 2015 г. за производството на хидроенергия са преработени общо 26.9 млрд. м³ сурови води (с 9.9% повече спрямо 2014 година).

Около 8.0% от използваната вода в страната се осигурява от общественото водоснабдяване (ВиК). Нараства количеството на доставената вода за битовия сектор, съставляващо 80.0% от общата консумация. Най-значимо се увеличава потреблението в сектора на услугите в Южна България. През 2015 г. нараства потреблението на вода от домакинствата - 99 л на ден средно на човек (96 л/ден за 2014 година). Увеличение се регистрира във всички административни области с изключение на област София (столица). Въпреки икономията домакинствата в област София (столица) са с най-голямо потребление (127 л/ден/чов.), следвани от домакинствата в област Бургас (111 л/ден/чов.). Най-ниска е консумацията на вода в област Търговище (67 л/ден/човек).

С увеличението на подадената вода се увеличава абсолютният обем на общите загуби на вода във ВиК сектора. През последните години обаче се регистрира известно снижение на техния относителен дял. Общите загуби на вода през 2015 г. се оценяват на 57.9% от подадената вода (60.6% за 2010 година).

През 2015 г. от точкови източници са образувани около 426 млн. м³ отпадъчни води и 3 685 млн. м³ отработени води от охлаждащи процеси - общо те съставляват близо 86.8% от използваните води.

Общият обем на отведените отпадъчни води във водни обекти през 2015 г. се оценява на 804 млн. м³ (без охлаждащите), от които 72.0% след третиране в селищни и други пречиствателни станции. Около 64.6% от индустриалните води са пречистени на място преди заустването им във водни обекти (62.0% през 2014 година). През последните години бяха изградени и модернизирани множество селищни пречиствателни станции за отпадъчни води (СПСОВ). Към края на 2015 г. са регистрирани общо 163 СПСОВ, от които 105 с капацитет над 2 000 еквивалент жители. Населението, свързано със СПСОВ, нараства от 47.8% (2010 г.) на 62.3% (2015 година). Обновяват се водопроводната и канализационната мрежа. През 2015 г.

новоизградената и реконструираната/подменената водопроводна мрежа (експлоатирана от ВиК) е в размер на 777 км, а тази при канализационната мрежа - 249 километра. Осъвременява се и материалът на тръбите. Сравнението с 2010 г. сочи намаление на относителния дял на етернитовите водопроводни тръби и бетоновите канализационни мрежи за сметка на полиетиленовите. Проучването на възрастта на мрежите показва, че 71.2% от водопроводната мрежа е въведена в експлоатация в периода 1961 - 1990 г., а 13.5% - през 1991 - 2015 година. Около 59.9% от канализационната мрежа е въведена в експлоатация в периода 1961 - 1990 г., а 19.0% - през 1991 - 2015 година.

2. Разходи за опазване на околната среда и дълготрайни материални активи за околната среда – предварителни данни

2.1. Разходи за опазване и възстановяване на околната среда

Опазването на околната среда включва всички дейности, които са пряко ориентирани към предотвратяване, намаляване и премахване на замърсяването, което е резултат от производствени или други процеси.

Отстраняването на уврежданията изисква допълнителни средства. Размерът на средствата е основен показател за мерките, които обществото и държавата предприемат, за да се намали отрицателното въздействие на социално-икономическите процеси върху околната среда.

През 2015 г. за опазване и възстановяване на околната среда са били изразходвани 2 833 млн. лв., като спрямо предходната година има увеличение и затова по-подходящ за сравнение е дялът на разходите за околната среда от БВП: за 2015 г. този дял е 3.2%, докато за 2014 г. е бил 2.7%.

Фиг. 3. Дял на екоразходите от БВП

Разходите за околната среда включват два компонента: разходи за поддържане и разходи за придобиване на дълготрайни материални активи. През 2015 г. инвестициите

имат преобладаващ дял в структурата на разходите - 57.4%, докато текущите разходи са с по-малък дял - 42.6%.

За 2015 г. общите разходи за опазване и възстановяване на околната среда са разпределени по съответните основни направления, както следва: с най-голям дял са разходите за оползотворяване и обезвреждане на отпадъците - 47.3%, следвани от разходите за пречистване на отпадъчните води - 36.9%, и за опазване на чистотата на въздуха - 8.5%.

2.2. Дълготрайни материални активи с екологично предназначение

В края на 2015 г. наличността на дълготрайните материални активи за околната среда е 8 343 млн. лв. и се разпределя по основните направления за околната среда: за пречистване на отпадъчните води - 37.9%, за опазване на въздуха - 29.2%, и за отпадъците - 25.0%.

3. Битови отпадъци

Битови отпадъци са отпадъците, които се получават в резултат на жизнената дейност на хората по домовете, в административни, социални и обществени сгради. Към тях се приравняват и отпадъците от търговски обекти и съпътстващи производството занаятчийски дейности, обекти за отдих и забавления, когато нямат характер на опасни отпадъци и в същото време тяхното количество или състав не пречи на третирането им съвместно с битовите.

За 2015 г. битовите отпадъци са изчислени на базата на данни както от регулярното статистическо наблюдение за битовите отпадъци, така и от Националната информационна система за отпадъците на Изпълнителната агенция по околна среда.

През 2015 г. общо образуваните битови отпадъци са оценени на 3 011 хил. тона. През същата година са депонирани общо 1 856 хил. т битови отпадъци. Предадените директно за рециклиране битови отпадъци за 2015 г. са 154 хил. тона. Предадените в съоръжения за вторично третиране битови отпадъци възлизат на 1 002 хил. тона. За същата година събраните строителни отпадъци на депата за битови отпадъци са 466 хил. тона. Количеството на събраните битови отпадъци се оценява чрез преки измервания, а при липса на такива - на базата на транспортни документи.

Продължава изграждането на регионални системи за управление на битовите отпадъци. Същевременно се закриват изградени в миналото депа за битови отпадъци, които не отговарят на екологичните изисквания. През 2015 г. системите за битови отпадъци са 151, от които 43 регионални.

Въвеждането на организирани системи за сметоизвозване в нови населени места и през 2015 г. доведе до увеличение на населението, обхванато с услуги по сметосъбиране - от 99.56% през 2014 г. на 99.58% през 2015 година. Обслужените населени места през 2015 г. са 4 593. Същевременно събраните битови отпадъци на човек от обслужваното население за 2015 г. са оценени на 420 килограма.